ומ"ם לקרבן גדול קא מכוין אמר אביי לא

שנו אלא באילן שתחתיו י"ב אמה אבל

באילן שאין תחתיו י"ב אמה הרי מקצת

ביתו ניכר מתקיף לה רב הונא בריה דרב

יהושע ממאי דבארבעי מציעתא קא מסיים

דלמא בארבעי דהאי גיסא ובארבעי דהאי

גיסא קמסיים אלא אמר רב הונא בריה דרב

יהושע א לא שנו אלא באילן שתחתיו ח' אמות

ובר לקרבן גדול מבוין. הקשה הר"ר אפרים ל"ל לפרושי

לית ליה ברירה דקסבר האחין שחלקו לקוחות הן בפרק מרובה (ב"ק

סט:) ואומר ר"י דלא שייך כאן ברירה דלא לריכי לבירורן אן דקדשי

כזה

אבל באילן שתחתיו ז' אמות הרי מקצת ביתו ניכר תניא כוותיה דרב

כל היכא דאיתנהו בתערובתן וא"ת

והא לריך ארבע מהן ליתן לכהן

לתרומת לחמי תודה ואומר ר"י דאם

הן לבדן יכול להפריש ד' מכל מ'

ומ׳ אבל אם כולן יחד אי אפשר

לתקן אם לא יפריש י״א מכל מין

ומין דהא כל מין ומין יש לו עשרה

חולין ועשרה קדושות ואו א״א שלא

תהא אחת תרומה מן הקדושות:

טעמא דר׳ יוחנן משום דלקרבן גדול קמכוין חיפוק ליה דר״י

מסורת הש"ם

א) בק"ד בו, ב) [לקמן נא.], ג) בילה לו: ע"ש,

ג) בילה לו: ע"ש, ד) [כתובות ח. גיטין לח:

י) [כמוכות מו הפקן כמו. ב"ב מב. סנהדרין פג: חולין קכב:], ד) רש"ל מ"ז,

ו) בס"ל: מביתו.

הגהות הב"ח

(מ) גמ' כמדומה היה

שמערביו: (ג) רש"י ד"ה

במסיים ד' אמות שהבע

בהן כל"ל ותיבת בד' נמחק: (ד) ד"ה דאי

מוקמת וכו' ומקלרין לו תחומו כל"ל ותיבת כל

נמחק: (ה) ד"ה כמדומה

היה שמותר:

דאי באמלע: (ג)

כו׳ שלא ביררה לו

ור' יוחנן סבר לקרבן גדול מכוין. והא לא אפשר וארבעין מינייהו לא בד׳ מינייהו: ל"ש. ה (דלא אמר כלום) אדרב קאי: י"ב אמה. או יותר

את כולו וחולה לו אלפים אמה: בד"א. דמהלך את כולו לבד מאלפים שחולה

דאיכא למימר ד׳ דהאי גיסא או דהאי גיסא או מילעי הלכך לא מסיימי: אבל בי"א הרי מקלם ביתו ניכר. יש לך לברור שיעור שביתה בתוך י"א הללו שעל כרחך מקלת ביתו בתוכם הוא ומאי נינהו ארבע מליעתא דאי בדידהו אמר שפיר ואי בדהאי גיסא או בדהאי גיסא הרי חצי אמה מאלו ומאלו בתוכם של אמלעיות הלכך הוי סיומא לקנות בית ומיהו בא למדוד מן הלפון מודדין לו מן הדרום כו': וממחי דבארבעי מציעתא כו'. כלומר מי הבדיל לך אמצעיות מתוך השאר ומה בכך אם מקצת בית ניכר בהן הרי י"ל דהאי גיסא בחר ליה או דהאי גיסא בחר ליה ואינו יודע את אלו וכיון דאיכא לספוקי בהני ובהני ואין אלו נבלעות באלו אין כאן סיום: ח' אמום. דאיכא למימר דהאי גיסא בחר או דהאי גיסא ולא הוי סיום: אבל ז' אמות. על כרחך מקלת ביתו ניכר באותה אמה אמלעית דא"א שלא ביררה לו (ב) ואי באמצע האילן בחר ליה ד"א הרי היא מהן ואי מהאי גיסא ואו מהאי גיסא] הרי היא מהן הלכך קנה שם בית ותיהו בא למדוד כו׳ שביתתי במקום פלוני. כדמפרש ואזיל שהיה אותו מקום מוקף מחיצות וראוי להיות כולו כד' אמות הלכך לא צריך לסיומי ביה ד״א דכוליה כד״א ומהלך

אמר שביתתי בעיקרו מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפים אמה ומעיקרו לביתו אלפים אמה נמצא מהלך משחשיכה ד' אלפים אמה: אמר לו: במקום המסויים. שמיוחד וחלוק משאר הבקעה שיש לו מחיצות והוא מד"א עד בית סאתים דבניר מהאי מאי מהלך את כולו איכא בלאו מחיצות נמי ד' קני ליה לשביחה ואם יותר מבית סאתים הואיל ולא הוקף לדירה לא מהניין ליה מחיצות לשוייה כד"א: אבל מקום שאינו מסויים. כלומר שאינו כולו רשות אחת של ד"א כגון שאין לו מחיצות או שישנו יותר מבית סאתים: אין לו. בתוכו אלא ד"א לבד מאלפים משם והלאה ובעי לסיומי ביה טמנו של די מי בגון שנון לו נמויסות מו שישמי יותו מכית שמנוים. אין הו במולו מנמי די מכר נמופים משם היהכוה ובעי לשימי ב"א. דבמקום הי מינייהו כדמפרש ואזיל לקמן וכי מסיים להו קני להו ומהלך משם והלאה אלפים אמה ומוך מחיצות עולה לו מן המנין: בד"א. דבמקום שאינו מסויים קני ליה מיהא ד"א לשביתה ואלפים מהן לכל רוח: במסיים ד"א שקבע. © בד' בהן שהיה לו בהן סימן אילן או אבן ואמר באומן ד' תהא שביתמי: לא יווו ממקומו. אפילו פסיעה אחת מד"א של מקום רגליו דאין לו שביתה לא כאן ולא כאן דבמקום רגליו לא רצה לקנות וכאן שרצה לא סיים והיינו כרב: הכא במאי עסקיט. דקתני לא יווו כגון דאיכא ממקום רגליו עד עיקרו תרי אלפי וד׳ גרמידי תרי אלפי לתחומא וד׳ לשביתה כולן כלין ממקום רגליו ועד עיקרו ועדיין נוף דאידך גיסא דאילן נוטה חוץ לכולן: דאי מוקמח ליה באידך גיסא דאינן קם ליה לבר מסחומא. שאם אתה נותן לו שביתה תחת הנוף שבעבר השני נמלא מקום רגליו שהיה עומד שם בשעה שחשכה לו חוץ לתחומו שהרי רחוק ממקום שביתתו יותר מאלפים וד״א הלכך סיים לו ד״א בלד זה של אילן מלי אזיל שפיר אבל לא סיים לו י״ל בעבר השני בחר והרי הוא עכשיו חוץ לתחומו ואין לו אלא ד"א וכי אמר שמואל דליקני שביתה תחת האילן אע"ג דלא סיים ומלי אזיל כגון שכל תחתיו של אילן בחוך אלפים וד"א דכל ד' דיהבת ליה לשביתה תחתיו מטי תחומייהו עד מקום רגליו הלכך שביתה קנה לו שם אבל אינו יודע אם בלפונו או בדרומו ולפיכך ידו על התחחונה בא למדוד מלפוטו של אילן ללד ביתו אלפים מודדין לו מדרומו ומקלרין לו יי כל תחומו כל שיעור תחתיו של אילן ולא יגיע לביתו בא למדוד מן הדרום של אילן ולחזור לאחוריו ממקום רגליו כמדת תחתיו של אילן מודדין לו מצפונו של אילן וכלה התחום במקום רגליו : טעה ועירב לב' רוחות. לדרום וללפון : רמדומה (ם) הוא. שמותר לעשות כן ולילך שחרית כאן וערבית כאן וכיון שלתכוין לשתיהן והאחת הוא דקנתה לו ואינו יודע איזו היא נותנין עליו חומרי זו וחומרי זו: **מהלך לזפון כעירובו לדרום ולדרום כעירובו לזפו**ן. מהלך לביתוי ללפון כשיעור תחום שמניח לו עירובו של דרום ללד לפון ומהלך לדרום מביתו כשיעור תחום שמניח לו עירוב של לפון ללד דרום כגון אם לא הוצרך ללכת אלא ג׳ אלפים לכאן וג׳ אלפים לכאן והנית עירוב בסוף אלף אתה לכאן ובסוף אלף אתה לכאן דליהוי ליה מתקום עירובו אלפים תותר לילך אלף אתה מביתו לכאן ולכאן דמעירובו יש לו אלפים אתה לכל רות הלכך אלפים שיש לו לצפון מעירובו שבדרום כלות לו לסוף אלף ללפון ביתו ואלפים שיש לו לדרום מעירובו שבלפון כלות לו לסוף אלף אמה לדרום ביתו: ואם מילעו עליו אם התחום. עליו בשבילו מיצעו התחום שהניח כל אחד עירוב לסוף אלפים דהשתא הוה ליה עירוב [עירו] באמצע ב' תחומין תחום שלם מן המערב לביתו ותחום שלם מן המזרח דנתכוונו לקנות מן העירוב אלפים והלאה: לא יווו ממקומו. מביתו ואפילו כבני עירו אינו דהא לא נתכוון לקנות שביתה אלא במקום העירובין ואינו יודע אי זה מהן קנה זה עירוב הדרום מפסידו אלפים של לפון וזה עירוב הלפון מפסידו אלפים של דרום. קתני מיהת מהלך ללפון כעירובו לדרום אלמא היכא דמספקא לן בהי ניחא ליה אזלינן בתרוייהו לחומרא ומיהו במאי דשבקו שרי ליה למיזל ואע"ג דלא סיים בהי ניחא ליה והיינו כשמואל דאמר היכא דמספקא לן בהי ד"א דאילן קנה שביתה חומרי דתרוייהו יהבינן ליה: לימא פיפוי פיובפים דרב. דאמר היכא דלא סיים לא יזון ממקומו דבמקום רגליו לא רלה לקנות ותחת האילן הואיל ואיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי לא קנה לא הני ולא הני דהא הכא אמרינן אף על גב דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי קנה באחד מן העירובין ומותר להלך במקום ששניהם נותנים לו דאי לרב אפילו לא מילטו את התחום לא יזוז ממקומו דבביתו לא רצה לקטות ובשביתות העירובין אומות השק בתקום שפנים שמנים ליתו לב מל מל מל מל מל מלי המל מת המלומום לא היה המתקומו לבכינו מל הם בקוגחייהו דרב ושמואל במאי דרב לא סיים בהי ניחא ליה. וללשון ששמעתי [מט: ד"ה ל"א] קשיא לי מאי דוחקיה למימר רב תנא הוא ופליג מכדי פלוגחייהו דרב מחל במאי דרב סבר לא קנה לא מקום רגליו ולא תחת האילן ולשמואל קנה או מקום רגליו או תחת האילן ומותבינן לרב מהא דקתני דקנה או לנפון או לדרום ומהלך כרגלי שניהן מי דמיא הא לדרב הכא איכוין לתרוייהו וגבי עבדים נמי תרוייהו שליחותייהו עבוד ובשתי שביחות אי אפשר מיהו חדא מינייהו קניא ומדלא ידיע הי קניא נותנין חומרי שתיהן עליו ואידך שרי ממה נפשך אבל התם במקומו לא רצה לקנות ותחת האילן סבר רב דכיון דלא סיים לאו קנייה היא הלכך אין לו שביתה כלל וא״ת היינו תיובתיה אמאי לא קני התם תחת האילן או ארבע לפוניות או ארבע דרומיות וליחיב עליה חומרי תרוייהו ואידך לישתרי ממה נפשך אם כן לשמואל נמי הויא תיובחיה דהא מפרש בההוא לישנא דלשמואל אין לו מן האילן והלאה כלום ואמאי ממה נפשך מתחילת אילן ללד רגליו ליחיב ליה אלפים ללד ביתו:

אמרינן דלקדשו אבל גבי שביתה כי אמר תחתיו מאי אחריות איכא ההוא ודאי לכולהו איכוון ואין שביתה אלא בד׳ לא אמרינן לקנו ליה

הגהות מהר"ב רנשבורג [א] תום' ד"ה ומר סבר וכו' ואומר ר"י וכו' לבירורן. עי' מנחות עח ע"ב תוס׳ ד"ה ליקדשו וכו׳ ודו״ק: מוסף רש"י לקרבו גדול קא מכויו.

ועל כולם היה לבו (קדונ נא.). מוסר שביתתו למכיר. אומר שביתתי

רבינו חננאל (המשך)

רוחות. או שאמר לעבדיו צאו ועירבו עלי, אחד עירב לו לצפון ואחד עירב לו לדרום, מהלך בצפון כרגלי מי שעירנ ב עליו לדרום כו׳. הנה טעה

ועירב לשתי רוחות דומה דעידב לשוני דדווות דדוהה לזה שטעה ועירב ברגליו לקנות שביתה תחת . האילז, ולא קתני לא יזוז ממקומו, אלא אומר מהלך בצפון כרגלי מי שעירב לדרום. כשמואל שעיוב לדוום, כשמואל דאמר מהלך אלפים אמה, קשיא לרב. ופרקינן רב תנא הוא וחולק תנא על י תנא. ונתברר לדנ אם יש תחת האילן מז׳ אמות ולמטה כיוז שיש אמות הלכוח כיון שיש לו מכללם ד' אמות מכל פנים מקצת ביתו ניכר שקנה שביתה. והוא כגוז תל גבוה עשרה טפחים שהוא מד׳ אמות ועד בית סאתים, או נקע עמוק יי טפחים. וכל מי שאין שביתתו ידוע סבר שאין לו מד' אמות שלו [כלום]. פי' מיצעו עליו את התחום. כגון שערבו לו בתוך אלפים שבצפון, והעתיקו ממנו האלפים אמה שהיה לו בדרום, האלפים ונתנום לו בדרום כלום נמצא אסור ברדום כלום נמצא אטור בכל הדרום. וכן עוד עירב עליו כעיניין הזה שפירשנו בדרום, השאיר לו (בדרום) [בצפון] כלום, נמצא [בצפון] כקום, בב... עירובו ספק בכאן ספק בכאן, ואסור בצפון ובדרום שכשיבוא לילך . לו עירובו בצפון או׳ כלום. וכשיבא דוחיז אותו ואו' עירובו בצפון לפיכך לא יזוז ממקומו. אבל אם נתנו בתוך בצפון אלפים עירובו עירובו המקום שנתנו

בם א מיי׳ פ״ז מהלכות עירובין הלכה ו טור ש"ע א"ח סי תט סעיף יא:

יו. ב מיי' פכ"ז מהלכו' שבת הלכה ט ופ״ז מהלכות עירובין הלכה ד טוש"ע א"ח סי׳ שלו סעיף :3

ג מיי' פ"ז מהלכות עירובין הלכה ז מוש"ע א"ח סי תט סעיף

טוש"ע שם סעיף יא: סג ה מיי' פ"ח מהלכות עירובין הלכה א טור ש"ע א"ח סי תיב:

רבינו חננאל

תניא כוותיה דשמואל תניא כוותיה דרב מי שבא בדרך וחשכה לו והיה אמר אביי לא שנו אלא מכיר אילן או גדר ואמר שביתתי תחתיו לא אמר כלום אבל אם אמר באילז שיש תחתיו י״ב שביתתי במקום פלוני מהלך עד שמגיע לאותו מקום ב הגיע לאותו מקום אמה, שיש לומר כל ד' אמות מקום בפני עצמו מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה בד"א במקום המסויים כגון ששבת בתל שהוא גבוה י' מפחים והוא מר"א ועד בית סאתים וכן בקעה שהיא ואינו מסיים איזה הוא. אבל באילן שתחתיו י״א אמה הרי מקצת ביתו עמוקה י' והיא מר"א ועד בית סאתים אבל במקום שאין מסויים אין לו " ניכר. כיון שאין תחת האילן שיעור שלשה אלא ד"א ס י היו שנים אחד מכיר ואחד שאינו מכיר זה שאינו מכיר מוסר בתים, ד׳ אמות לכל בית, שביתתו למכיר והמכיר אומר שביתתי במקום פלוני בד"א כשסיים ד"א יש לומר ד' אמות שבאמצע הן מקום שביתתו ואם תתן לו שקבע אבל לא סיים ד"א שקבע לא יזוז ממקומו לימא תיהוי תיובתיה דשמואל אמר לך שמואל הכא במאי עסקינן דכגון דאיכא ממקום רגליו ועד מקום שביתה באמצע הרי עיקרו תרי אלפי וארבע גרמידי דאי מוקמית ליה באידך גיסא דאילן קם ליה לבר מתחומא אי סיים ד"א מצי אזיל ואי לא לא מצי אזיל תניא כוותיה דשמואל תניח ד' אמות מצד אחד ותתן לו הז' אמות שנשארו (תתן לו) אם ארבע אמצעיות תתן לו מעה ועירב לשתי רוחות כמדומה 🐿 הוא שמערבין לו לשתי רוחות או שאמר -לעבדיו צאו וערבו לי ^a אחד עירב עליו לצפון ואחד עירב עליו לדרום מאברי לצפון כעירובו לדרום ולדרום כעירובו לצפון ואם מיצעו עליו את נשארו שלש החיצונות. באמצע שלש התחום לא יזוז ממקומו לימא תיהוי תיובתיה דרב לי רב תנא הוא ופליג: אמות מכל פנים נמצאת ממאי ודחינן מציעתא קא מסיים ולא בייתיה, דלמא מארבעי דבצפון או מארבעי ביתו סיקנא, לא שנו [אלא] באילן שתחתיו ח' אמות, אבל באילז שתחתיו שבע אמות כיון דבית שביתתו לא פחות מד׳ אמות בין . מצד אחד וביז מצד אחר אתה מודד לו ד' אמות אמה אחת מביתו ודאי ניכר. תניא כוותיה דרב. עד במה דברים אמורים שסיים ארבע אמות שקבע אבל לא סיים ארבע אמות שקבע הרי זה לא יזוז ממקומו. לימא תיהוי תיובתא דשמואל. להא ומוקים שמואל . ברייתא כגון דהוי ממקום רגליו ועד עיקר האילן תרי אלפי גרמידי וארבע והוא ממקום רגליו ועד עיקר האילן אלפים וארבע אמות, נמצאו ארכע אמות שתחת האילז או בע אמות שתוות האיקן חוץ לתחומו ואין אדם קונה שביתה חוץ קונה שביתה חוץ לתחומו, לפיכך אין לו אלא ארבע אמות. [והא] דתניא הגיע לאותו מקום מהלד את כולו וחוצה לו אלפים אמה, אימתי בזמן שהוא בתוך אלפים אמות שלו אבל אם היה אותו שלו אבל אם היה אחו מקום חוץ לאלפים אמה שלו אין לו אלא ד׳ אמות שהוא עומד בהן. אבל שווא פוכוו בוון. אבי (הן) [אם היו] ממקום רגליו ועד עיקרו של אילן אלפים מכוונות מהלך את כולן עד שמגיע תחת האילן ונעשה שם חמר גמל דהא לא סיים מקום

בדרום. עירובו בצפון בטוף אלף אמה, יש לו לילך בצפון ג' אלפים אמה אלפים תחומו שבצפון ואלף שהעתיק לו מן הדרום. נשאר לו בדרום אלף אמה, ובעיניין הזה בצפון. פיסקא, מהלך ממקום רגליו ועד עיקרו אלפים אמה.